

Темата не ми позволява да поговоря и за другите славянски писатели, които въ древно време имали славянско чувство.

Че и българетъ съзнавали сродството си съ другите славяни, това доказва „славяно-българска история“ на Отецъ Паисий. Въ тая история (издание на Д-ръ А. Теодорова, Тръмъ, свезка I.) намършихъ:

„И от всего словенского народа най-славни были Болгари“

„тако от всего народа словенского оны силны и честни били, и первы святых словенских отъ болгарски родъ и язикъ просияли“

„но небыло въ оно времѧ щампы словенски“

„что извадили Русы и Московцы, особенно ради словенского народа“

„на нея стоит Цариградъ, Московъ, Бечъ, Римъ, Брандивуръ*) и весь словенски народъ“

„Имѣяль Афеть единаго сына, звали го Мосхость; на него племя и родъ паль и раздѣлиль ся нашъ словенски языки“

„а по то имя Скапдаляне после нарекли оны родъ словенни и до днесь оны, что остали тамо, зовутся Словяни. Крести ги святы Кирилъ и Меѳодія и поради ныхъ нарекли наши книги и весь родъ и язикъ словенски родъ. Оны най-право и най-чисто беседать словенски язикъ и много речи подобны на болгарски речи беседать; но сега держать римска вѣра и вси воинствуютъ кесареву Немскому. Обратили ихъ римляни подъ власть и вѣру папину. Тыя Словенъ единъ родъ и язикъ со болгари. Когда сж населили по онай земля, край Немци и Брандивуръ, по некое времѧ востали отъ нихъ много народъ и пошли паки во землю Московскою; но Москали и Русы не пускали ихъ въ землю ныхну. . .“

„по ради тая рѣка Волга нарекли ся Болгари словяне и до днесь“
„Созвалъ Словены Панонски“

„Въ тоя времѧ были Сербие подъ власть Болгарская: ту яве войни были Болгарски въ Панонія. И паки ходиль противо словенъ . . .“

„Воспомнянути потрѣбно въ кратце за свѣтаго Кирила и Меѳодія въ кое времѧ составили писмена и книги на словенски язикъ“

„Святы Меѳодія сталъ войвода Словенски или Болгарски и научилъ ся язикъ Словенски

„да учать Болгари и прочи Словени вѣру христіанскою.“

Паисий споменува (§ 109) и за поляци подъ име лехи: „Тако собирали речи изредни и прави и отъ Болгари, отъ Сербіе, отъ Руси, отъ Московѣ, отъ Словене, отъ Лехове“

„Последже были поставлены епископи въ Морава словяномъ; не Сербска Морава, що иде прѣзъ Шумаида, но друга Морава при окіанъ море, що ся излива въ море Балтийское, при Брандивуръ: оттамо су исперво изишли Болгари, а они, що су тамо остали, нарицаются Словяни.

„учили оны Словяни вѣру христіанскую; и тако послеже по ради того народа нарекли писмо и книги словенски. И тако, кой народъ чати тія книги, тако се нарицаютъ общо словенски“.

*) Брандивуръ—Брандсбургъ, т. е. древнитѣ Лутини и Бодрици.